

Monumentnummer*: 518883

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 18 december 2001
Kadaster deel/nr 82823/187

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Budel-Dorplein Cranendonck Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Budel-Dorplein Nabij zinkfabriek

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Budel G 489

Omschrijving**

Inleiding

GEVANGENISGEBOUWTJE, gebouwd in 1898 in Budel-Dorplein. Het gebouwtje in ambachtelijk-traditionele vormen maakt onderdeel uit van het fabrieksdorp, zoals dat vanaf 1892 werd opgezet door de gebroeders Dor ten behoeve van de door hen opgerichte zinkfabriek. Het is heden in gebruik als schuur.

Omschrijving

Het eenlaagse rechthoekige gebouwtje heeft gevels van rode Belgische baksteen en een plat dak. De hoeken zijn versterkt met steunberen, de muren zijn verlevendigd door lisenen, twee blinde rondboognissen in elke zijde en een dubbele tandlijst onder de dakrand. Aan de voorzijde bevinden zich twee dubbele eikenhouten paneeldeuren met een stalen plaat ertussen. De deuren van de twee afzonderlijke cellen zijn voorzien van afschuiningen en verstevigd met ijzerbeslag. Boven beide deuren is er een getoogd getralied bovenlicht. Vlak onder de sierrand bij het dak staat de voormalige functie aangegeven: "prison". De zijgevels zijn blind. In de achtergevel bevinden zich twee getoogde hoog in de gevel geplaatste raampjes, voorzien van tralies. Hieronder bevindt zich tussen een houten vakwerkgedeelte een verticale sleuf, die nu is dichtgezet. Mogelijk werd via deze opening eten en drinken aangereikt.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het voormalige gevangenisgebouwtje is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van de nijverheid en de daaropvolgende stichting van deels zelfvoorzienende fabrieksdorpen en als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de gevangenis. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de stijl en de sobere ornamentiek en als voorbeeld van de toegepaste combinatie van bouwelementen. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel, het als gezicht te beschermen fabrieksdorp Dorplein. Het is tevens van belang vanwege de gaafheid van het ex- en interieur. Het is uiterst zeldzaam wegens opzet en constructie.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Gerechtsgebouw(E)

Functie

Gevangenis